

# El Hijyeni ?nanç Ölçe?i

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *El Hijyeni ?nanç Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20845>

## Özet

El Hijyeni ?nanç Ölçe?i (EH?S), bireylerin el hijyeni uygulamalar?na dair sahip olduklar? alg?lar? ve inançlar? ölçmek amac?yla geli?tirilm? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle enfeksiyon kontrolü ve halk sa?l??? alanlar?nda, ki?isel temizlik davran???lar?n? etkileyen bili?sel faktörleri de?erlendirmek için tasarlanm???tır. Ölçek, 22 maddeden ve iki temel alt boyuttan olumaktadır: El Hijyeni Önemi ve ?nanç. Ölçe?in geli?tirilmesi ve psikometrik özelliklerinin belirlenmesi Karada?, Y?ld?r?m ve ??eri (2016) taraf?ndan gerçekte?tirilmi?tir.

## Anahtar Kelimeler

El hijyeni, inanç ölçe?i, ölçek geli?tirme, geçerlilik, güvenirlik, EH?S, halk sa?l???, davran???sal inanç.

## Yazarlar

Mevlüde Karada?, Nurdan Y?ld?r?m, Özen P?nar ??eri.

## Amaç

El Hijyeni ?nanç Ölçe?i (EH?S), sa?lık davran???lar?n?n temelini oluturan inanç sistemlerini belirlemek amac?yla oluturulmuştur. Temel amac?, bireylerin el hijyeninin önemi hakk?ndaki alg?lar?n? ve bu uygulamalar? gerçekte?irme konusundaki motivasyonlar?n? etkileyen engeller veya kolayla?tırıc? faktörlere yönelik inançlar?n? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Bu ölçek, özellikle sa?lık e?itimi programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmede ve hedef kitleye yönelik müdahaleleri planlamada önemli bir araç sa?lamaktadır.

## Yap?

EH?S, el hijyenine dair bili?sel yap?y? ölçmektedir ve toplam 22 maddeden oluur. Ölçek, iki ana faktör alt?nda toplanm???tır:

**El Hijyeni Önemi (14 madde):** Bu alt ölçek, el temizli?inin enfeksiyon hastal?klar?n?n bula?ma riskini azaltmadaki rolü gibi, hijyen davran???lar?n?n önemine dair genel kabulü ve alg?y? de?erlendirir. Örnek madde: "Tuvaletten sonra elleri temizlemek enfeksiyon hastal??? bula?ma riskini azaltır."

**?nanç (8 madde):** Bu alt ölçek, bireyin el hijyeni uygulamalar?n? gerçekte?irmesini engelleyebilecek veya te?vik edebilecek durumsal inançlar? ve engelleri ölçer. Örnek madde: "Uygun bir temizleme ürünü eksikli?i elleri temizlememek için bir sebep olabilir."

## Geçerlik

Ölçe?in yap?sal geçerlili?ini test etmek amacıyla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. Analiz sonuçlar?, ölçe?in orijinal iki faktörlü yap?s?n? desteklemektedir. Uyum indeksleri incelendi?inde, ki-kare de?erinin ( $X^2=378.86$ )  $p<0.01$  düzeyinde manidar oldu?u görülmü?tür.

Di?er uyum indeksleri, modelin veriyle uyumlu oldu?unu göstermi?tir:  $X^2 /$  serbestlik derecesi (sd) oran? 5'in alt?nda kalm??t?r. Kök Ortalama Kare Hata Yakla??m? (RMSEA) de?eri 0.08 olarak belirlenmi? olup, kabul edilebilir s?n?r olan 0.10'un alt?ndadır. Ayr?ca, ?yilik Uyum ?ndeksi (GFI=0.87)  $>.85$  ve Düzeltim? ?yilik Uyum ?ndeksi (AGFI=0.83)  $>.80$  de?erlerinin üzerinde ç?km??t?r. Standartla?t?r?lm?? Kök Ortalama Kare Kal?nt? (SRMR) de?eri ise 0.06 olarak belirlenmi? ve kabul edilebilir s?n?r olan 0.10'un alt?nda kalm??t?r. Bu bulgular, EHUE'nin orijinal yap?s?n?n do?ruland???n? ve ölçe?in güçlü bir yap?sal geçerlilik sergiledi?ini kan?tlamaktadır.

## Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlılık ve güvenilirlik analizleri, korelasyon katsayılar? ve madde-toplam puan korelasyonlar? üzerinden de?erlendirilmi?tir. El Hijyeni Uygulamalar? Envanteri (EHUE) ile EH?S aras?ndaki korelasyon katsay?s? EHUE için 0.663, EH?S için ise 0.601 olarak belirlenmi?tir. Bu de?erler, ölçeklerin genel olarak dü?ük anlamlılık düzeyinde ilişkili oldu?unu göstermektedir.

Madde analizi sonuçlar?na göre, madde-toplam puan korelasyon katsayılar? EH?S için 0.20 ile 0.48 aras?nda, EHUE için ise 0.44 ile 0.59 aras?nda de?i?mektedir. Bu katsayılar, maddelerin ölçülmek istenen genel yapıyı temsil etme derecesini göstermekte olup, ölçe?in maddelerinin kabul edilebilir düzeyde iç tutarlılık?a sahip oldu?unu ifade etmektedir.

## Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirme çalı??mas?nda, yap?sal geçerlilik Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile incelenmi?tir. DFA, ölçek maddelerinin kuramsal olarak öngörülen iki faktörlü yapıya (El Hijyeni Önemi ve ?nanç) ne ölçüde uydu?unu test etmi?tir. Analiz sonuçlar?nda elde edilen uyum indeksleri (özellikle GFI, AGFI, SRMR ve RMSEA), iki faktörlü modelin kabul edilebilir düzeyde iyi bir uyum sergiledi?ini ve ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik olarak do?ruland???n? göstermi?tir.

## Araç

**Test Türü:** Geli?tirme

**Format:** 22 maddelik, öz bildirim ölçe?i.

**Mevcut Dil:** Türkçe

**Popülasyon Grubu:** Genel popülasyon (Hijyen inançları ölçmek isteyen araştırmacılar için uygundur).

**Yaş Grubu:** Belirtilmemiştir (Genellikle yetişkin veya ergen popülasyonuna uygulanabilir).

**Popülasyon Detayları:** Orijinal çalışmada popülasyon detayları belirtilmemiştir, ancak ölçek el hijyeni uygulamaları ve inançları bağlamında geliştirilmiştir.

**Test Metodolojisi:** Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme kullanır (1= kesinlikle katılmıyorum - 5= kesinlikle katılıyorum).

## İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Karadağ, Yıldırım ve Şeri tarafından 2016 yılında geliştirilmiş ve yayınlanmıştır. Ölçeğin kullanımı izinleri ve ücretleri hakkında kesin bilgi için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

## Kaynaklar

Karadağ, M., Yıldırım, N., & Şeri, Ö. P. (2016). El hijyeni inanç ölçeği ve el hijyeni uygulamaları envanterinin geçerlilik ve güvenirliliği. *Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 41(2), 271-284. <http://dx.doi.org/10.17826/cutf.206317>

Ek kaynak linki: [dergipark.ulakbim.gov.tr](http://dergipark.ulakbim.gov.tr)

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [el-hijyeni-inanc-olcegi-ve-el-hijyeni-uygulamalari-envanteri-toad.pdf](#)

## El Hijyeni İnanç Ölçeği Maddeleri

**ÖNEMLİ:** Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

2 alt ölçek ve 22 madde

El hijyeni önemi (14m) : Tuvaletten sonra elleri temizlemek enfeksiyon hastalığı bulaşma riskini azaltır.

İnanç (8 m) : Uygun bir temizleme ürünü eksikliği elleri temizlememek için bir sebep olabilir.